

ศาสตร์แห่งการให้คำปรึกษาเพื่อการบริหารและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

: กรณีศึกษาวัดหนองตาบุญ จ.สระบุรี

Astrology for the Administration and Propagation of Buddhism.

: A case study of Wat Nongta Boon, Saraburi Province.

พระปลัดระพิน พุทธิสาโร

Phrapalad Raphin Buddhisarō

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Ayutthaya

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นบทความทางวิชาการซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ศาสตร์แห่งการทำนายเพื่อการบริหาร และเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยศึกษาจากวัดหนองตาบุญ จ.สระบุรี วิธีการศึกษาใช้การศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์แบบเจาะจงจากผู้ให้และผู้ขอคำปรึกษาจากวัดหนองตาบุญ จ.สระบุรี

ผลการศึกษาพบว่า ศาสตร์ในการให้คำปรึกษาทำนายเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับทุกสังคมมาอย่างยาวนานได้ก่อให้เกิดอิทธิพลทางความคิดพฤติกรรมของบุคคล องค์กร และสังคมโดยรวม ซึ่งในบทความนี้ได้ทำการศึกษากรณีวัดหนองตาบุญ จ.สระบุรี ที่สะท้อนให้เห็นว่า ศาสตร์ของการให้คำปรึกษาทำนาย ไม่ใช่กิจจสงฆ์ไม่ควรส่งเสริมในพระพุทธศาสนา แต่หากมองเจตนารมณ์เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ประยุกต์หลักคำสอน รวมทั้งใช้เป็นเกณฑ์ช่วยในการตัดสินใจสำหรับผู้มาขอคำปรึกษา จะได้ทั้งในส่วนของการบริหารตน บริหารคน บริหารงานอย่างมีหลักยึด ไม่ส่งเสริมความมั่งงาย ซึ่งจะทำให้ถูกต้องตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้

คำสำคัญ : ศาสตร์แห่งการทำนาย, การเผยแผ่พระพุทธศาสนา, วัดหนองตาบุญ

Abstract

The science of work has existed for all societies for a long time, and in the long run it has influenced thought, behavior, person, organization and society in holiness. In this article, we will study the concept. The practice of Wat Nongta Boon, Saraburi to be a framework for analysis reflects that. The science of divination may be wrong. And it should not be promoted in Buddhism. If you look at the intent is to benefit. Do not promote

ignorance. It is a tool and help in the propagation of Buddhism. It will also support the management and management of holistic beliefs. And to the science of management with it.

This article is intended to be an analytical study of the science of divination. The study of Wat Nongta Boon, Saraburi, as well as the analysis of the documents and research compiled into simplicity for the sake of understanding and conceiving. "The science of complex prediction" with the goal to study and maintain Buddhism is important.

Keywords : Astrology, Propaganda Buddhism, Wat Nong Ta Boon

บทนำ

ศาสตร์ของการให้คำปรึกษาทำนายทายทักเป็นศาสตร์ที่มีอยู่คู่สังคม ปราภภูมิมานับแต่อดีตในอินเดียโบราณ ดังปรากฏในประวัติศาสตร์พุทธศาสนา ได้มีการเชิญพรหมณ์ 108 มาทำนายลักษณะของเจ้าชายสิทธัตถะในคราวแรกประสูติ ในเชิงยุทธศาสตร์ การทหาร การศึกษาศึกษา ล้วนเนื่องด้วยฤกษ์ยาม เพื่อใช้ในการตัดสินใจทำศึกสงคราม ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ทำให้เห็นว่าศาสตร์แห่งการให้คำปรึกษาใช้ในการบริหาร จัดการทรัพยากรคน องค์กร สังคม และการบริหารความสัมพันธ์ในสังคม ส่วนการเผยแพร่เป็นการประยุกต์ ทำให้คนเข้าหาธรรมจัดเป็นอุบาย หรือเป็นวิธีการอย่างหนึ่ง ในการสะท้อนธรรม ในหลักการพระพุทธเจ้าห้ามใช้ศาสตร์การให้คำปรึกษาเพื่อการเลี้ยงชีพ แต่หากปลายทางเป็นไปเพื่อกุศลและประโยชน์ของผู้ปฏิบัติ ก็ให้เป็นไปตามความพึงใจของผู้ให้คำปรึกษาและรับคำปรึกษาทำนายผู้นั้นเอง

ในส่วนการเผยแพร่พระพุทธศาสนา เป็นหน้าที่ของพระภิกษุในพระพุทธศาสนา ที่จะพึงทำหน้าที่ส่งเสริมอุดมการณ์และแนวคิดทางศาสนานั้น รวมทั้งการนำองค์ความรู้ในศาสตร์ของการให้คำปรึกษา แนวความคิดศาสตร์มาใช้ให้คำปรึกษาทำนายเพื่อการบริหารจัดการ ซึ่งในบางกรณีอาจผิดศีลแต่ไม่ผิดธรรม รวมทั้งในบางกรณีผิดทั้งศีลผิดทั้งธรรม ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของผู้ให้คำปรึกษาและรับคำปรึกษาทำนายเอง แต่ในทางพระพุทธศาสนายืนยันชัดเจนว่า “ฟังเว้น” ซึ่งในบทความนี้จะได้ทำการค้นคว้าเพื่อยืนยันแนวคิดเรื่องบทบาทจากพระสงฆ์กับศาสตร์ของการให้คำปรึกษาทำนายที่ปรากฏมีอยู่ในปัจจุบัน พร้อมแนวทางและวิธีการประยุกต์คำสอนเพื่อใช้ในการเผยแพร่รักษาและสืบทอดพระพุทธศาสนาได้ โดยศึกษาผ่านบทบาทของการให้คำปรึกษาทำนายของวัดหนองตาบุญ จ.สระบุรี เป็นกรณีศึกษาต่อไป

ความหมายและที่มาของศาสตร์แห่งการทำนาย

ศาสตร์แห่งการทำนายหรือ โหราศาสตร์มาจากคำว่า “อโห” แปลว่า กลางวัน และ”ราตรี” แปลว่า กลางคืน แต่ได้ตัดอักษรพยางค์แรกและพยางค์หลังออกเสีย จึงเหลือเพียงคำว่า “โหรา” ยังมีอีกคำที่ใช้แทนโหราศาสตร์ คือ โชติยศาสตร์ มาจากคำว่า โชติ แปลว่า แสงสว่าง หรือดวงดาว ดังนั้น โหราศาสตร์จึงเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการทำนายหรือการพยากรณ์ชะตาของมนุษย์และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ของโลกโดยอาศัยการโคจรของดวงดาวเป็นหลักและมีการรวบรวมเป็นสถิติเพื่อเป็นข้อมูลในการพยากรณ์สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์เดียวกัน โดยมีการจำแนก ประเภทของโหราศาสตร์ ไว้ 3 ประเภท และสามารถแยกจำแนกไปในหลายลักษณะยกมาเป็นกรณีศึกษาได้จากตารางเทียบเคียง

ประเภทของโหราศาสตร์	ประเภทแบบจำเพาะ	
1. การคำนวณ เป็นเรื่องของการคำนวณตัวเลข การนับตัวเลขและกฎเกณฑ์ในเรื่องของการหาตำแหน่งของดวงดาวต่าง ๆ เช่น กฎเกณฑ์ในการผูกดวง โดยใช้คัมภีร์หรือตำราเป็นหลักในการพยากรณ์ เช่น คัมภีร์สุรยาตร์ เป็นคัมภีร์สำหรับคำนวณหาจุดเถลิงศก วัน ยาม ราศี วันเดือน ปี เกิด เลข 7 ตัว เป็นต้น	โหราศาสตร์	Astrology
	นรลักษณ์	Physiognomony
	หัตถศาสตร์	Chiromancy
3. การพยากรณ์ เป็นเรื่องของการเชื่อมโยงกฎเกณฑ์โดยการตีความและเชื่อมโยงความหมาย ออกเป็นลักษณะของคำทำนาย อาจแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ (1) การพยากรณ์ในด้านอดีต (2) การพยากรณ์ปัจจุบัน และ (3) การพยากรณ์ในด้านอนาคต	ลายมือเขียนหนังสือ	Graphology
	ทำนายไฟ	Cartomancy
	ทำนายฝัน	Oniromancy
3. พิธีกรรม เป็นการนำหลักของไสยศาสตร์เข้ามาเกี่ยวข้องกับดวง หรือเรียกว่า พิธีสะเดาะเคราะห์ โดยนำพิธีกรรมทั้งของพราหมณ์กับพระพุทธศาสนามาประสมกันเพื่อให้เกิดศรัทธากับผู้ที่ใช้บริการ อาทิ ดุฎกษัตริ์ไม่ตี เพื่อนำไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนาด้วย	ทำนายโดยวิธีจับเส้น	Psychometry
	ทิพย์จักษุ	Clairvoyance
	लगदतं	Presage
	การเสี่ยงทาย	Oracle

ตาราง 1 จำแนกชนิดของศาสตร์ของการทำนาย/โหราศาสตร์

จากข้อมูลอาจนิยามเป็นหลักการกว้าง ๆ ได้ว่า ในศาสตร์การให้คำปรึกษาทำนาย เป้าหมายเป้าหมายเป็นการคาดการณ์ในความเป็นไปได้ โดยใช้หลักการต่าง ๆ มาสนับสนุน

เพื่อยืนยันความเป็นไปได้ได้นั้น ดังปรากฏตามตาราง 1 รวมเรียกว่า “โหราศาสตร์” ในส่วนพระพุทธรูปศาสนามีมุมมองในศาสตร์นี้อย่างไร ซึ่งปรากฏข้อมูลใน มหาศีล ข้อปฏิบัติสำหรับพระภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนา โดยใช้คำว่า “**ภิกษุพึงเว้นขาด**” ต่อพฤติกรรมการกระทำเลื่องชื่ด้วย “**ดิรัจฉานวิชา**” ก็ดูต่อไปว่ามีอะไรบ้าง ซึ่งเมื่อพิเคราะห์ห็นับแต่อดีต ทั้งถูกบันทึกในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาจะเห็นว่าศาสตร์แห่งการทำนาย มีจำนวนมาก อาทิ “... ทำนายอวัยวะ ทำนายตำหนิ ทำนายโชคลาง ทำนายฝัน ทำนายลักษณะ ทำนายหนูกัดผ้า ทำพิธีบูชาไฟ พิธีเบิกแว่นเวียนเทียน พิธีชดแลกลบบูชาไฟ พิธีชดรำบูชาไฟ พิธีชดข้าวสารบูชาไฟ พิธีเติมเนยบูชาไฟ พิธีเติมน้ำ มันบูชาไฟ พิธีพนเครื่องเช่นบูชาไฟ พิธีพลีกรรมด้วยเลือด วิชาดูอวัยวะ วิชาดูพื้นที่ วิชาการปกครอง วิชาทำเสน่ห์ เวทมนตร์ไล่ผี วิชาตั้งศาลพระภูมิ วิชาหมอดู...”(ที.ลี.[ไทย] 9 /202-211 / 69-72-สามัญญผลสูตร) ดังนั้นเมื่อประมวลหลักฐานในศาสตร์ของการให้คำปรึกษาทำนาย ยืนยันได้ว่า เป็นสิ่งที่ “**พระ-นักบวช**” ในพระพุทธศาสนาพึงเว้นไม่พึงปฏิบัติเพื่อการยังชีพ

ดังนั้นจากหลักฐานยืนยันได้ว่า ศาสตร์การให้คำปรึกษามีมาแต่อดีตครั้งอินเดียโบราณหรือก่อนหน้านั้น ทั้งถูกใช้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน สังคม เป็นศาสตร์ที่ให้ความรู้ สู่การเตรียมการวางแผนและการบริหาร จัดการ ดำเนินชีวิตที่เหมาะสมภายใต้ความเป็นไปได้ แต่ในทางพระพุทธศาสนามีแนวคิดว่าเป็นศาสตร์ที่ไม่ได้เป็นไปเพื่ออุดมคติสูงสุดในทางศาสนา ห้ามสำหรับนักบวช อาจรู้ได้ แต่ไม่ได้ส่งเสริม ศาสตร์ของการให้คำปรึกษาทำนาย ในระดับบุคคลและสังคมอาจเป็นเครื่องมือหรือแผนที่ในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม ภายใต้ความเป็นไปได้ ซึ่งจะไดยกมาเทียบเคียงเพื่อความเข้าใจในศาสตร์ของการให้คำปรึกษาทำนายทั้งการเผยแผ่พระพุทธศาสนาต่อไป

พระและศาสตร์แห่งการทำนายตามหลักพระพุทธศาสนา

แนวคิดทางพระพุทธศาสนา มองประเด็นการทำนายทายทักอย่างไร มีหลักฐานปรากฏในพระพุทธศาสนาหลายแหล่งด้วยกัน กรณีที่ 1 “**ประโยชน์ได้ล่วงเลยคนโง่เขลาที่มีวรัคคยฤกษ์ยามอยู่ ประโยชน์นั้นแหละเป็นฤกษ์ของประโยชน์ ดวงดาวทั้งหลายจักทำอะไรได้**” (ขุ.ชา.[ไทย] 27/47/20-นักชดตขาดก) เหตุการณ์การที่เกิดขึ้นการที่ให้ฤกษ์แต่งงานที่คลาดเคลื่อน ทำให้เกิดทะเลาะกันระหว่างคู่บ่าวสาวและญาติ จึงเป็นที่มาของประโยคว่า “ฤกษ์” ที่ถือไปจะมีประโยชน์อะไร หรือกรณีที่ 2 พระพุทธเจ้าทรงสอนให้พระภิกษุเรียนเรื่องฤกษ์ (และโหราศาสตร์) เรื่องราวที่กล่าวอ้างปรากฏอยู่ใน อารัญญกัณฑ์ ใน พระไตรปิฎก พระวินัยปิฎก เล่มที่ 7 จุลวรรค ภาค 2 “**ภิกษุผู้อยู่ป่า พึงตั้งน้ำดื่ม พึงตั้งน้ำใช้ พึงติดไฟ พึง**

เตรียมไม้สีไฟไว้ ฟิงเตรียมไม้เท้า ฟิงเรียนรู้เรื่องนักษัตรทุกประเภทหรือเรียนบางส่วน ฟิงเป็นผู้ฉลาดในทิศ” (พระวินัยปิฎก จุฬวรรค [วัตต ชันธกะ เสนาสนวัตตกถา 369 หน้า 237) หากพิเคราะห์เหตุการณ์ เนื่องจากชาวบ้านสงสัยว่าเป็นพระอะไรไม่รู้เวทย์ (เทียบกับพระในศาสนาอื่นรู้เวทย์มนต์) รู้มนต์ รู้ทำนายทายทัก จึงคิดว่าไม่ใช่ “พระ” แน่نون จึงทำร้าย ทบตี จากเหตุการณ์นั้น เกิดแนวคิดที่ว่าพระควรรู้ “ศาสตร์” อื่นบ้าง หากดูเจตนารมณ์ของ พระพุทธเจ้าในประเด็นนี้ ไม่น่าจะหมายถึงการเรียนโหราศาสตร์ ไม่ว่าจะป็นภาคคำนวณ ภาคพยากรณ์ หรือภาคพิธีกรรมการหาฤกษ์ยามใดๆ ทั้งสิ้น ทั้งนี้ในทางดาราศาสตร์ เป็นที่ทราบกันดีว่าคนสมัยก่อนซึ่งยังไม่มีทั้งเข็มทิศและนาฬิกาไม่ว่าจะเป็นชาวบ้านชาวป่าชาวเรือนั้น ล้วนอาศัยการดูดาวเพื่อให้รู้ทั้งทิศทางและเวลา ดังนั้นในความหมายนี้น่าจะหมายถึงรู้ทิศตามหลักดวงดาวมากกว่า กรณีที่ 3 พระสมณโคตมเว้นขาดจากการเลี้ยงชีพโดยทางผิด ซึ่งหมายถึงการ “ดูดวง-ทำนายโชคชะตา-ทำนายหนูกัดผ้า” (พระไตรปิฎก เล่มที่ 9 พระสุตตันตปิฎก เล่มที่ 1 ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค) หากพิเคราะห์แนวคิดนี้ปรากฏใน สุปุพพัตถสูตร ที่พระพุทธเจ้าตรัสว่า “มนุษย์ประพฤติสุจริตด้วยกาย วาจา และใจในเวลาเช้า...เวลาเที่ยง...เวลาเย็น เวลาดังกล่าวก็เป็นเวลาที่ดีของเขานั้นเอง มนุษย์ประพฤติชอบในเวลาใด เวลานั้นชื่อว่า เป็นฤกษ์ดี มงคลดี สว่างดี รุ่งดี ขณะดี ยามดี และบูชาดี” นี่ย่อมตีความว่า พระพุทธศาสนาถือหลัก ฤกษ์ยามยามคืออยู่ที่การกระทำของตนเอง ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงอำนาจของดวงดาวอีกเช่นกัน

พระช่วยคนด้วย “การให้คำปรึกษาทำนาย” ผิดหลักวินัย แล้วถ้ากรณีช่วยเหลือด้วยเจตนาดีเป็นกุศลจะเป็นความผิดไหม ? ในงานของอชิรพจนินชา พลายนาค (2553) ให้ทัศนะต่อประเด็นที่เกิดขึ้นพร้อมให้ข้อมูลต่อประเด็นดังกล่าวว่า “โหราศาสตร์ไทยมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานและมีมาก่อนที่พระพุทธศาสนาจะเกิดขึ้น ในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนานิกายเถรวาท ปรากฏเรื่องเกี่ยวกับโหราศาสตร์อยู่หลายแห่งและในสมัยพุทธกาลก็มีการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับดวงดาว การทำนายมหาปुरुสลักษณะและการทำนายฝัน แสดงให้เห็นว่าพระพุทธศาสนายอมรับความมีอยู่ของโหราศาสตร์ในฐานะเป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง แต่พระพุทธศาสนาถือว่าพระสงฆ์ไม่ควรนำโหราศาสตร์มาใช้ ดังมีพุทธบัญญัติชัดเจนมิให้ภิกษุเกี่ยวข้องกับโหราศาสตร์ เพราะไม่เหมาะสมกับชีวิตของสมณเพศ ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างพระพุทธศาสนากับโหราศาสตร์พบว่า มีหลักธรรมที่เกี่ยวข้อง คือ นิยาม 5 กรรมกับการให้ผลของกรรม อีกทั้งเรื่องความเพียร และการมีเสรีภาพในการกระทำของมนุษย์ เหล่านี้ล้วนส่งผลและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์มากกว่าอิทธิพลจากอำนาจของดวงดาว” ในงานของ ศิริปัญญา นภาศัพท์ (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พุทธศาสนากับโหราศาสตร์” โดยในงานวิจัยเสนอ

แนวคิดไว้ว่า “...ความเชื่อทางโหราศาสตร์นับว่ามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของผู้ที่มีความเชื่อในเรื่องของโชคชะตา โดยคนส่วนใหญ่ที่มีความเชื่อในเรื่องของโหราศาสตร์นั้นจะเป็นคนที่กลัวกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรือกำลังประสบกับปัญหาที่จะหาทางออกแต่ก็ไม่ว่าจะควรจะต้องทำอะไร ทำให้การไปพบหมอดูของคนกลุ่มนี้เป็นไปเพื่อต้องการหาที่ปรึกษา ต้องการคนที่คอยให้กำลังใจ หรือแม้กระทั่งเตรียมตัวพร้อมรับกับเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยสิ่งที่ต้องการทราบในการมาหาหมอดูก็จะมี ความแตกต่างออกไปตามอายุ การศึกษา สถานะภาพ เช่น หากเป็นวัยรุ่นก็มักจะสอบถามในเรื่องการเรียน ความรัก วัยทำงานก็อยากจะทำทราบในเรื่องของหน้าที่การงาน คู่ครอง สุขภาพ การเงิน เป็นต้น หากมองในแง่จิตวิทยาแล้ว หมอดูจะมีอิทธิพลทางด้านจิตใจของผู้รับฟังเป็นอย่างมาก มองว่าเป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ วิธีการแก้ไขปัญหา/การดำเนินชีวิตของตนเองมากกว่าจะเชื่อเรื่องการกระทำของตนเอง บางคนดูดวงแล้วกลับรู้สึกสบายใจมากขึ้นอย่างไรก็ตามการดูดวงตามหลักโหราศาสตร์แม้จะไม่ใช่วางที่จะนำไปสู่การพันทุกข์โดยสิ้นเชิง แม้พุทธศาสนาจะไม่ได้ปฏิเสธความเชื่อทางโหราศาสตร์ แต่ก็ไม่ได้สนับสนุน กลับมองว่าเป็นดิรัจฉานวิชา เพราะเป็นการไปขวางทางสงบ/เป็นเครื่องถ่วงมิให้ก้าวหน้าอันจะนำไปสู่พระนิพพาน พระพุทธศาสนาจึงมีหลักคำสอนที่สอนให้เชื่อในการกระทำ เชื่อผลของการกระทำ (กรรมลิขิต) เชื่อความเพียรพยายามของตนเอง จะดีหรือชั่วอยู่ที่ตัวเรา ไม่ใช่โหราศาสตร์เป็นผู้กำหนด การทำนายของโหราศาสตร์ไม่ได้มีอำนาจเหนือไปกว่าการกระทำของบุคคล สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม ทุกอย่างเกิดด้วยเหตุและปัจจัย เราทำดีย่อมได้รับผลคือความสุข ทำชั่วก็ต้องได้รับผลคือความทุกข์อย่างแน่นอน

ดังนั้นพุทธศาสนาจึงมีบทบาทสำคัญที่จะคอยช่วยไม่ให้ประชาชนทั่วไปมีความเชื่อในเรื่องของโหราศาสตร์แบบมงาย และมีความเชื่อในทางที่ผิด ซึ่งจะนำไปสู่ความเสียหาย เมื่อเราไม่สามารถที่จะแยกความเชื่อทางโหราศาสตร์ออกจากพุทธศาสนาได้โดยสิ้นเชิง เราก็ควรนำหลักปัญญาทางพุทธศาสนามาเป็นแนวทางในการพิจารณาก่อนตัดสินใจเชื่อหรือไม่เชื่ออะไร ต้องสามารถอธิบายด้วยเหตุและผลได้ เราต้องไม่เชื่อในสิ่งที่ผิดหลักพุทธศาสนา หลักความเชื่อในพุทธศาสนาได้มีกล่าวไว้ในกาลามสูตรว่าอย่าเชื่อเพียงได้ยินได้ฟัง เป็นต้น สิ่งใดที่ไม่มีประโยชน์ เป็นไปเพื่อทุกข์สิ่งนั้นควรหลีกเลี่ยงเสีย การยอมรับหรือปฏิเสธโหราศาสตร์ก็ควรจะต้องศึกษาให้เข้าใจในหลักโหราศาสตร์อย่างแท้จริงเสียก่อน เพราะความเชื่อโหราศาสตร์บางอย่างก็สามารถที่จะนำมาปรับ/ประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตได้โดยที่ไม่ขัดต่อหลักคำสอนทางพุทธศาสนาได้ ทั้งนี้เพื่อให้เราสามารถประพฤติปฏิบัติในทางที่ถูกต้อง

ศาสตร์ของการให้คำปรึกษาทำนายเพื่อการบริหารในอดีต

ในบรรดาศาสตร์ต่าง ๆ ศาสตร์ของการให้คำปรึกษา หรือโหราศาสตร์ดูจะเป็นศาสตร์หนึ่งที่เก่าแก่ มีความสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์โดยการกำหนดฤดูกาลการเพาะปลูกและปฏิทิน โดยกำหนดพิธีการทางศาสนา เทศกาลบวงสรวงเทพเจ้า และโดยกำหนดพระราชพิธีและกิจกรรมอื่นๆ ของรัฐหรือพระมหากษัตริย์ เช่น การเคลื่อนพลกรีฑาทักษะ ฯลฯ นอกจากนี้ศาสตร์นี้ยังมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับศาสตร์อื่นๆ อาทิ ดาราศาสตร์ คณิตศาสตร์ สถิติศาสตร์ จะพบหลักฐานในหลายส่วนถึงการใช้ศาสตร์ดังกล่าวเนื่องด้วยการบริหารหรือจัดการในหลายกรณี ดังปรากฏหลักฐานในประวัติศาสตร์ของการบริหารมีหลายกรณี อาทิ การเชิญพราหมณ์ 108 มาทำนายลักษณะของเจ้าชายสิทธีธัตตะ หรือกรณีของขงเบ้ง ในวรรณกรรมยุคของจีน มีเรื่องการใช้ดาราศาสตร์ในการทำศึกกรณีการรบที่ **"เซ็กเพ็ก" (ผาแดง)-โจโฉแตกทัพเรือ** ขงเบ้งใช้ศาสตร์ของการคำนวณดวงดาว เป็นที่มาของการ **"เรียกลม"** เผากองทัพเรือของโจโฉในยุทธศาสตร์นั้น (ประศาสน์ ตั้งมติธรรม, 2557) การใช้ศาสตร์ของการทำนายของรัสเซีย (Grigori Yefimovich Rasputin, ค.ศ. 1869–1916/2412–2459) ในการบริหารความสัมพันธ์ของตนกับราชวงศ์โรมานอฟ (House of Romanov, ระหว่าง ค.ศ. 1613–1917/2156–2460) แห่งรัสเซีย อีกนัยหนึ่งก็เป็นอัตราเร่งต่อความล่มสลายของราชวงศ์ในช่วงต่อมาด้วย (Fuhrmann, Joseph T, 1990) รวมถึงการใช้ศาสตร์แห่งการทำนายคำนวณดวงเมืองของรัฐบาลทหารพม่าในช่วงสมัยพลเอก ตาน ฉ่วย (Than Shwe ค.ศ. 1992–2011/2535–2554) ผู้นำสูงสุดพม่า ตัดสินใจ "ย้ายเมืองหลวง" จาก "กรุงย่างกุ้ง" ไปยัง "กรุงเนปิดอว์" เมื่อ พ.ศ. 2548 ตามคำแนะนำของโหรประจำตัวว่า ถ้าย้ายเมืองหลวงแล้วพม่าจะดีขึ้นในทุกด้าน ผลคือพม่าเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทั้งเศรษฐกิจ การเมือง สังคม เป็นต้น (ออนไลน์, เข้าเมื่อถึง 22 ธันวาคม 2560 จาก <https://www.thairath.co.th/content/400917>) หรือการยกศาลหลักเมืองในสมัยรัชกาลที่ 1 วันอาทิตย์ ขึ้น 10 ค่ำ เดือน 6 ปีชวด ตรงกับวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2325 เวลา 06:54 น. เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นรวมใจต่อการสร้างเมืองในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้น จนกระทั่งเมื่อรัชกาลที่ 4 ตรวจดวงพระชะตาของพระองค์ ทราบว่าเป็นอริแก่ลัคนาดวงเมืองกรุงเทพฯ จึงทรงแก้เคล็ดโดย โปรดฯ ให้ถอนเสาหลักเมืองเดิมและประดิษฐานเสาหลักเมืองใหม่ พร้อมผูกดวงเมืองขึ้นใหม่ให้เป็นสิริสวัสดิ์พัฒนามงคล มีอุดมมงคลฤกษ์ ณ วันอาทิตย์ แรม 9 ค่ำ เดือนอ้าย (เดือน 1) ตรงกับวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2395 ดังปรากฏในหนังสือที่บันทึกโดยนักบวชชาวฝรั่งเศส ฌ็อง-บาติสต์ ปาลักัว (Jean-Baptiste Pallegoix, ค.ศ. 1805–1862/พ.ศ. 2348–2405) หรือที่รู้จักในนามพระสังฆราชปลเลขักัวซ์ (2520, หน้า 338) ได้บันทึกไว้ในหนังสือเล่าเรื่องกรุงสยาม (Description du Royaume Thai ou Siam) เกี่ยวกับ "ศาลหลักเมือง" ว่า *"...ประเพณีการถือโชค*

ลากของ...สยาม...หลังจากที่พระเจ้าแผ่นดินได้ทรงปรึกษากับขุนนางผู้ใหญ่เป็นการลับแล้ว ก็ส่งราชบุรุษคนหนึ่งไปที่ประตูเมืองที่จะดำเนินการซ่อมแซมนั้น นาน ๆ ครั้งราชบุรุษนั้นจะทำที่ตะโกนเรียกหาใครคนหนึ่งนั้นขึ้นมาดัง ๆ เขาออกซื้อประตูเมืองนั้นซ้ำซากหลายครั้งหลายหนปรากฏอยู่เรื่อย ๆ ว่าประชาชนที่ผ่านไปมา เมื่อได้ยินเสียงร้องเรียกทางเบื้องหลังก็มักจะเหลียวหน้ามาดู ทันใดนั้นราชบุรุษกับพวกก็จะเข้ารุมล้อมจับเอาคนที่เหลียวหน้ามาดูนั้นไปสามคน อันเป็นที่แน่ว่าชะตาชีวิตของเขาถึงชาติแล้ว ไม่มีการปฏิบัติใด ๆ สัญญาประการใด ๆ หรือการเสียสละใด ๆ ที่จะช่วยชีวิตเขาไว้ได้ เขาขุดหลุมใหญ่ขึ้นในช่องประตูเมืองนั้น แล้วผูกเสาคานใหญ่ชักขึ้นไปเหนือหลุมนั้นในระดับสูงพอสมควร โยงไว้ด้วยเส้นเชือกสองเส้นหัวท้ายให้เสาหรือซุงนั้นแขวนอยู่ตามทาง นอนเหมือนอย่างลูกทียบ (Presoir) ฉะนั้น ครึ่งถึงวันกำหนดที่จะกระทำการอันอรุณนี้ ก็เลี้ยงดูผู้เคราะห์ร้ายให้อิ่มหน้าสำราญแล้วแห่แหนไปที่หลุมนั้น พระเจ้าแผ่นดินและข้าราชการก็จะเสด็จและไปให้ความเคารพด้วย พระเจ้าแผ่นดินมีรับสั่งให้บุคคลทั้งสามนั้นผ่าประตูเมืองไว้ด้วย และให้เร่งแจ้งข่าวให้รู้เกลือกว่ามีอริราชศัตรูหรือผู้คิดกบฏจะยกเข้าโจมตีพระนคร ครั้นแล้วเขาก็ตัดเชือกปล่อยให้เสาหรือซุงหล่นลงมาบนศีรษะผู้เคราะห์ร้าย ผู้ตกเป็นเหยื่อของการถือโชคลางนั้น บีบแบนอยู่ในหลุม คนไทยเชื่อว่าผู้เคราะห์ร้าย ผู้ตกเป็นเหยื่อของการถือโชคลางนั้น จะกลายเป็นอริราชศัตรูที่เรียกกันว่า ผี (phi) ราษฎรสามัญบางคนก็กระทำการฆาตกรรมแก่ทาสของตนในทำนองเดียวกันนี้ เพื่อใช้เป็นผีเฝ้าชุมทรัพย์ที่ตนฝังซ่อนไว้..." หรือการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 (พ.ศ.2347-2411) ใช้ศาสตร์แห่งการคำนวณจนกระทั่งสามารถทำนายปรากฏการณ์สุริยุปราคา 18 สิงหาคม พ.ศ. 2411 (กรมศิลปากร, 2500, หน้า 36-44) ได้อย่างแม่นยำ จนได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งวิทยาศาสตร์ไทยและดาราศาสตร์ รวมไปถึงเหตุการณ์ที่พระองค์ใช้ศาสตร์แห่งการคำนวณมาใช้ในการบริหารความสัมพันธ์ที่มองไม่ต้องฆ่าผี กรณีการขอชีวิต หม่อมอึ้ง (พระเจ้าพี่นางเธอ พระองค์เจ้ายิ่งเยาวลักษณ์ อรรคราชสุดา, พ.ศ.2395-2429) ไว้ก่อนที่พระองค์จะสวรรคตกับ รัชกาลที่ 5 (พ.ศ. 2396 -พ.ศ. 2453) ก่อนขึ้นครองราชย์ต่อจากพระองค์ว่า "...ถ้าเจ้าได้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน ในกระบวนพี่น้องทั้งหมด จะมีพระองค์หญิงหนึ่งองค์ และพระองค์ชายอีกหนึ่งองค์ ทรงกระทำความผิดเป็นมหันตโทษ ขอให้ไว้ชีวิตพระองค์เจ้าพี่น้องทั้งสองพระองค์ด้วย..." (ต้นสนีย์ วีระศิลป์ชัย, 2555, หน้า 123) ในเหตุการณ์กระทำความผิดกฏมณเฑียรบาลราชประเพณีจนต้องโทษประหารสถานเดียวให้เหลือเพียงเนรเทศและ "จำสนม" (กักบริเวณ) รวมไปถึงการทำพิธีราชาภิเษกสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ.2351-2408) เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ.2394 เป็นกษัตริย์องค์ที่ 2 ตามการคำนวณชะตาชีวิตของพระองค์ว่าเป็นผู้ที่มีพระชะตาแรง ต้องได้เป็นพระมหากษัตริย์ นาย

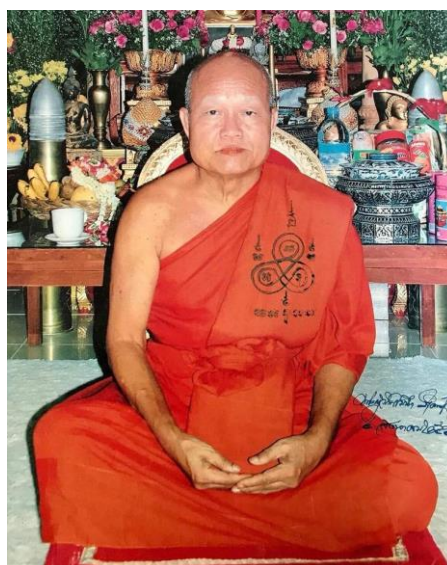
หนึ่งเพื่อป้องกันการ “ก่อรัฐประหาร” อีกนัยหนึ่งเพื่อเป็นค้ำยันพระราชบัลลังค์ของพระองค์ เพราะสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นอุปราชที่มีอำนาจกองทัพเรืออยู่ในมือ ทั้งที่ผ่านมา อำนาจการบริหารส่วนหนึ่งอยู่ในมือของสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว การที่รัชกาลที่ 4 ทรงใช้ ชะตาของพระเจ้านั่งยาเธอมาเป็นเครื่องมือ พร้อมทั้งใช้ความเชื่อนั้นมาใช้ในการบริหารเพื่อ เป็นการสร้างเกราะกำบังค้ำบัลลังค์หลังจากลาสิกขาในขณะที่พระชนมายุ 47 พรรษา (พ.ศ. 2394) และครองราชย์ต่อมาอีกเป็นระยะเวลา 17 ปี (2 เมษายน พ.ศ. 2394–1 ตุลาคม พ.ศ. 2411) พระองค์ทรงบวชอยู่นานมีความเก่งกล้าทางวิชาการ แต่ขาดกำลังทั้งคนและงบประมาณ ดังมีข้อมูลว่า “ตั้งพระอนุชาให้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน เพื่อคานอำนาจของตระกูลขุนนางไว้ เนื่องจาก พระปิ่นเกล้าฯ เป็นเจ้าชายนักเลงโต มีสมัครพรรคพวกมาก” (ผิน พุ่งคา, 2558) รัชกาลที่ 4 ใช้ศาสตร์แห่งการทำนายทั้งในเชิงการบริหาร การจัดการ อาจเทียบได้กับวิสัยทัศน์ ในการบริหาร นักบริหารที่มีข้อมูลมาก องค์ความรู้หลากหลาย จะนำไปสู่การตัดสินใจได้อย่าง เหมาะสม ในยุคสมัยใหม่ผู้บริหารประเทศ นักวางแผน และนักจัดการสมัยใหม่ การมี ข้อมูลข่าวสาร หรือช่องทางในตัดสินใจได้มาก ย่อมนำไปสู่การบริหารจัดการองค์กร เพื่อลิสต์ ประโยชน์องค์กรได้อย่างสูงสุดด้วยเช่นกัน

แนวคิดศาสตร์ของการให้คำปรึกษาทำนายกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

หากศึกษาแนวคิดในทางพระพุทธศาสนาจะพบว่าพระพุทธศาสนากล่าวไว้ชัดเจนว่า เป็น “สิ่งต้องห้าม” จัดเป็นอาชีวะที่พระภิกษุในพระพุทธศาสนาไม่ควรทำตามพระธรรมวินัย เรียกว่าเป็น “ติรัจฉานวิชา” แต่ในอีกมุมหนึ่งได้มีนักวิชาการสมัยใหม่ ได้ตีความว่าศาสตร์ ของการให้คำปรึกษา ทำนาย อาจเป็นเครื่องมือหรือกลไกหนึ่งในการสื่อสารเจตนารมณ์ทาง พระพุทธศาสนาได้ ดังปรากฏในงานของ อชิรพจนินชา พลายนาค (2553) ในงานวิจัยเรื่อง “การใช้โหราศาสตร์เป็นวิถีทางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา” โดยผู้วิจัยให้ข้อมูลว่า “โหราศาสตร์ในฐานะเครื่องมือชักจูงไม่ใช่เป็นจุดหมายหลัก แม้ว่าการกระทำเช่นนี้จะผิดหลัก พระธรรมวินัย แต่หากเพื่อประโยชน์สุขที่จะเกิดขึ้นแก่สังคมและผู้คนหมู่มาก พระสงฆ์บางรูปก็ เห็นว่าควรทำ เพราะพุทธบริษัท 4 โดยเฉพาะอุบาสกอุบาสิกา ซึ่งเป็นคนส่วนมากของสังคม หากชักจูงพวกเขาเหล่านั้นให้มีความรู้ความ เข้าใจในหลักธรรมที่ถูกต้องแล้วก็ย่อมจะเป็นกำลัง สำคัญในการปกป้องและทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้สืบทอดต่อไปได้ในอนาคต” หรือใน ทัศนะของ มะลิวัลย์ พันธุ์ศรี (คมชัดลึก ออนไลน์, 7 ก.ย. 2554) ที่ใช้ศาสตร์แห่งการทำนายใน การสื่อสารและเผยแผ่ศาสนาให้ความเห็นที่ “...บางครั้งหลักคำสอนทางศาสนา ไม่สามารถ แทรกซึมสู่ทุกคนได้ แต่หากใช้หลักโหราศาสตร์เชื่อมโยงกับความเป็นไปของชีวิตและหลักธรรม

ทางศาสนาอย่างมีเหตุผลเห็นได้ชัด เชื่อว่าการเผยแผ่ศาสนาก็น่าจะได้รับการตอบสนองของผู้คนมากขึ้น ซึ่งที่ผ่านมามีลูกศิษย์ลูกหาหลายคน จากทุกวงการรวมทั้งวงการบันเทิง ได้เคยมาให้อาจารย์เก่งคุณวราหัสชีวิตให้พร้อมก็นำไปปฏิบัติอย่างเห็นผลจนมีการบอกปากต่อปาก ทำให้ทุกคนที่มาหาท่านทั้งกับความมหัศจรรย์ของศาสตร์แขนงนี้เป็นอย่างมาก...” มีผลการวิจัยของ **วิชชุดา ลูติโชติรัตน** และคณะ (2560, หน้า 103-115) ให้ข้อมูลการให้คำปรึกษาแนะนำจากพระสงฆ์ที่มีความรู้ได้ข้อสรุปว่า “ผู้มาปรึกษาคลายความทุกข์ใจและเข้าใจความจริงของชีวิตมากขึ้น-ผู้มาปรึกษามีการเปลี่ยนแปลงภายในจิตใจทั้งในระหว่างการศึกษาภายหลังยุติการศึกษา คือ มีจิตใจเข้มแข็งมากขึ้น ไม่โทษผู้อื่น อบอุนใจ สบายใจ รู้สึกปีติ เห็นทางออกของปัญหา มุ่งมั่นตั้งใจจะทำความดี ๆ ต่อไป”

ในประเด็นนี้ผู้วิจัยยังยืนยันผลจากการศึกษาว่า “พระสงฆ์ที่ใช้โหราศาสตร์สามารถช่วยเหลือชาวบ้านที่มีความทุกข์ได้แต่ควรใช้โหราศาสตร์ในฐานะเครื่องมือชักจูงไม่ใช่เป็นจุดหมายหลัก แม้ว่าการกระทำเช่นนี้จะผิดหลักพระธรรมวินัย แต่หากเพื่อประโยชน์สุขที่จะเกิดขึ้นแก่สังคมและผู้คนหมู่มาก พระสงฆ์บางรูปก็เห็นว่าควรทำ เพราะพุทธบริษัท 4 โดยเฉพาะอุบาสกอุบาสิกา ซึ่งเป็นคนส่วนมากของสังคมหากชักจูงพวกเขาเหล่านั้นให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมที่ถูกต้องแล้วก็ย่อมจะเป็นกำลังสำคัญในการปกป้องและทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้สืบทอดต่อไปได้ในอนาคต” ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าเป้าหมายที่จะส่งต่อคำสอนมีความชัดเจนแล้ว การใช้ศาสตร์แขนงนี้ช่วยในการสื่อสารคำสอนทางพระพุทธศาสนา ย่อมจะเป็นประโยชน์สำหรับพระพุทธศาสนาและชาวพุทธโดยตรงป้องกันมกาย และเป้าหมายถึงถึงศาสนาได้

ภาพประกอบ 1 เจ้าอาวาสวัดหนองตาบุญ ผู้ใช้ศาสตร์ในการทำนายที่สอนให้กับลูกศิษย์ และกระทำตนให้เป็นแบบอย่างในการพัฒนาวัด เผยแพร่ศาสนา สัมเคราะห์ชุมชน โดยยึดอยู่กับหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนา (ภาพออนไลน์ : 22 ธันวาคม 2560)

วัดหนองตาบุญกับศาสตร์แห่งการทำนายเพื่อการตัดสินใจ บริหาร เผยแพร่ และพัฒนา

พระครูวินัยธรสมนึก จิตตนนุโท (พ.ศ.2482-/อายุ 78 ปี 57 พรรษา) ตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดหนองตาบุญ จ.สระบุรี มีประวัติบอกเล่าว่าเคยศึกษาศาสตร์ของการให้คำปรึกษาจาก ตำราเดียวกับสมเด็จพระสังฆราชอยู่ ฉญาโณทัย (พ.ศ.2417-2508) อดีตสมเด็จพระสังฆราช และเจ้าอาวาสวัดสระเกศ (สัมภามณีย์ A, เมื่อ 29 ธันวาคม 2560) ที่เคยทำนายดวงชะตาของพระองค์ท่านเองว่าจะได้เป็นสมเด็จพระสังฆราช และผลก็ได้เป็นสมเด็จพระสังฆราชระหว่าง 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2506 – 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2508 (2 ปี 11 วัน) ขณะพระชนมายุเกือบ 90 ปีแล้ว (ราชกิจจานุเบกษา, 2506, หน้า 1-5) นอกจากนี้พระครูวินัยธรสมนึก ยังเคยเป็นพระภิกษุที่มีบทบาทในการก่อตั้งสมัชชาสงฆ์ไทยในสหรัฐอเมริกา รวมทั้งก่อตั้งวัดไทยในต่างประเทศด้วยศาสตร์ของการให้คำปรึกษาทำนายในช่วงแรก ก่อนที่จะกลับมาปฏิบัติศาสนากิจที่วัดหนองตาบุญจนกระทั่งปัจจุบัน หากดูประวัติและภาระงานด้านพระพุทธศาสนาท่านเป็นอีกรูปหนึ่งที่ใช้ศาสตร์แห่งการทำนายในการพัฒนาวัด พัฒนาคนและสังคมในองค์รวมรวมทั้งบุคคลร่วมสมัย อาทิ พระมงคลเทพโมลี (ดร. พุทฺธทรัพย์ โชติปาโล/พ.ศ.2471-2551) ผู้ก่อตั้งและอุปถัมภ์ “วัดมงคลรัตนาราม” และวัดในเครือ 4 แห่ง พระพรหมวชิรญาณ (ประสิทธิ์ เขมงฺกโร,พ.ศ.2480-) อดีตประธานสมัชชาสงฆ์ไทย และเจ้าอาวาสวัดยานนาวาที่มีกิตติศัพท์ในทางด้าน “ศาสตร์แห่งการให้คำปรึกษาทำนาย” อีกรูปหนึ่ง ซึ่งมีประวัติว่าศึกษาศาสตร์นี้และใช้เผยแพร่ สื่อสาร ระดมทุนในการสร้างวัด “ดูหมอสสร้างวัด” ดังกรณีวัดนวมินทร์ ที่มีข้อมูลว่าท่านให้คำทำนายกับศิษย์ชาวจีนอินโดนีเซียที่ล้มเหลวทางธุรกิจ จนกระทั่งกลับมาประสบความสำเร็จอีกครั้ง นัยหนึ่งคำทำนายนั้นคือการเสริมแรง กลับมาประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ จึงศรัทธาและเชื่อ พร้อมถวายงบประมาณสนับสนุนการสร้างวัดนวมินทร์ราชูทิศ ในสหรัฐอเมริกา ในส่วนบทบาทของวัดหนองตาบุญกับพระครูวินัยธรสมนึก พร้อมคณะศิษย์ได้เข้าไปมีบทบาทต่อชุมชนและสังคมผ่านภารกิจเกี่ยวข้องกับศาสตร์แห่งการทำนายและการให้คำปรึกษา ซึ่งเมื่อประมวลสรุปจะพบว่าการทำนายมีบทบาทของวัดหนองตาบุญ จ.สระบุรี สามารถยกมาจำแนกได้ คือ

1.การให้คำปรึกษาเพื่อการบริหารและการดำเนินชีวิต หมายถึง การให้คำปรึกษาเบื้องต้นผู้ปรึกษา จะนำคำปรึกษาและคำทำนายนั้นไปสู่การปฏิบัติ ถ้าคำแนะนำนั้นดี มีประโยชน์ หรือเมื่อนำไปปฏิบัติแล้วมีประโยชน์ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ทำให้เกิดผลเชิง

ประจักษ์จากคำแนะนำนั้น จนกลายเป็นผลที่ดีต่อตนเองและสมาชิกรอบข้างได้ คือนำผล
ทำนายไปใช้แล้วประสบผลสำเร็จ (สัมภาษณ์ A, 21 ธันวาคม 2560) ซึ่งสอดคล้องกับงานของ
อัครกิตติ์ สินธุวงศ์ศรี (2560, หน้า 201–225) พบว่า “ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ที่เลือกดูดวงเมื่อมี
ความคาดหวัง 1 ใน 3 ของผู้ใช้บริการดูดวงเมื่อมีความรู้สึกเครียดและต้องการที่พึ่งทางใจ....
บุคคลมักให้คะแนนความถูกต้องในระดับที่สูงกับคำอธิบายเกี่ยวกับบุคลิกภาพของ...” ส่งผล
เป็นการปรับทิศทางอย่างมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม สมัคร สุนทร
เวช (พ.ศ. 2478–2552) อดีตนายกรัฐมนตรียุคของไทย (29 มกราคม–กันยายน 2551/233 วัน) ผู้
มีประสบการณ์ตรงในการใช้ศาสตร์แห่งการทำนายกับเจ้าอาวาสวัดหนองตาบุญ ได้เขียนถึง
ท่านไว้ในหนังสือ “เรื่องไม่อยากเล่า” (2530, หน้า 73–87) ว่ามีพระมาแนะนำในเรื่องดวง
เมือง โดยทำนายทายทักถ้าไม่ทำ หรือทำไม่ต่อเนื่องผลจะเกิดผลกระทบความรุนแรง ซึ่งใน
หนังสือบันทึกไว้ก็ยืนยันว่าเกิดเหตุการณ์ความรุนแรง จนกระทั่งมีผู้เสียชีวิตในสถานการณ์
ความรุนแรงทางการเมือง ในช่วงเดือนมีนาคม และ ตุลาคม 2519

2. การให้คำปรึกษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารพระพุทธศาสนา หมายถึง การ
ใช้เครื่องมือหรือแนวทางในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือการสื่อสารพระพุทธศาสนาเป็นเครื่อง
ประจักษ์ด้วยภาพลักษณ์ของพระภิกษุในพระพุทธศาสนา ทำให้ชาวพุทธนับถือและมีความ
ใกล้ชิด ในเวลาเดียวกันการทำนายหรือการทวงพระเจ้าแผ่นดินทำให้เกิดการปฏิบัติตาม
หลักการ เช่น ผู้ให้คำแนะนำเช่นต้องไปบวช ไปถือศีล ไปถวายสังฆทาน ซึ่งเนื่องด้วย
พระพุทธศาสนาย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนและชยับก้าวไปข้างหน้าของ
พระพุทธศาสนาในภาพรวม ดังปรากฏในงานวิจัยของ จินดามาศ ทินกร และคณะ (2560, หน้า
336–347) ให้ข้อมูลว่า “การทำนายต้องยึดหลักจรรยาบรรณ นักโหราศาสตร์ มีวิธีการพูดที่
ให้กำลังใจ” ส่วนวัดหนองตาบุญ จ.สระบุรี ใช้ในการสื่อสารคำสอนมาประยุกต์ใช้ในการชี้แนะ
และแก้ปัญหาด้วย อาทิ การประยุกต์เรื่องกรรม ทำดีได้ดีมีผลเป็นสุข โลกธรรม 8 มีลาภ เสื่อม
ลาภ สอดคล้องกับหลักเปลี่ยนแปลง “ไตรลักษณ์-อนิจจังลักษณะ” ในพระพุทธศาสนา หลักของ
การรู้จักหา รู้จักใช้อย่างเหมาะสม เป็นประโยชน์ (ทฤษฎีธรรมกัตถประโยชน์-รู้จักหา-เก็บรักษา-
คบคนดี-มีศีลธรรม) เป็นต้น ในส่วนการรับศิษย์เรียนหรือถ่ายทอดศาสตร์แห่งการคำนวณทาง
วัดหนองตาบุญ จะรับพระภิกษุที่เรียนจบนักธรรมชั้นเอก ท่องปาฏิโมกข์ได้ และอาจารย์อยู่ใน
วัตรปฏิบัติพระธรรมวินัย ในส่วนฆราวาสผู้มาเรียนวิชา จะถ่ายทอดวิชาให้ก็ต่อเมื่อแน่ใจว่า
ผู้เรียนมี “ศีลธรรม” ไม่นำวิชาความรู้ไปใช้ในทางที่ผิด เป็นต้น (สัมภาษณ์ A, 20 ธันวาคม
2560) นัยหนึ่งเป็นส่งให้คนที่เรียนวิชาปฏิบัติตามหลักคำสอนในทางพระพุทธศาสนา เมื่อไปทำ
หน้าที่ให้คำปรึกษาก็จะเป็นคนดี ไม่ใช้วิชาไปในทางที่ผิดทำให้เสื่อมเสีย และชักนำแนะนำให้คน

ทำสิ่งที่ถูกต้องเป็นไปตามหลักพระพุทธศาสนา เท่ากับสื่อสารและเผยแผ่พระพุทธศาสนาในอีกทางหนึ่งด้วย

3. การให้คำปรึกษาเพื่อเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกตัดสินใจ หมายถึง จากข้อมูลที่ได้มา ทำให้ทราบว่ามีสมาชิกเข้ามาใช้บริการจำนวนมาก และในจำนวนดังกล่าวได้พบว่าแนวคิดดังกล่าวเกิดจากกลไกการทำให้เกิดความเรียบร้อยดีงามในเชิงศาสนาและการบริหารกิจการพระพุทธศาสนาได้ ในงานวิจัยเรื่อง “The Use of Astrological and Religious Beliefs in Business Management : the Case of Lao PDR” ของ Nakhavith, T (2527, หน้า 15-21) ได้ข้อสรุปว่า “ความเชื่อทางศาสนาและโหราศาสตร์ที่ส่งผลความสำเร็จในการจัดการทางธุรกิจ... นักธุรกิจส่วนมากที่ประสบความสำเร็จจะเข้าวัดฟังธรรม... ความเชื่อทางโหราศาสตร์และจักรราศียังถูกนำมาใช้ในการจัดการทางธุรกิจมากที่สุดในการเลือกเวลาทำการ การหาฤกษ์ยามยามดี สีและตราสัญลักษณ์ของธุรกิจ และการโปรโมชันการตลาด ลำดับถัดมาความเชื่อนี้ถูกนำมาใช้ในการตกแต่งร้านค้าและการหาทำเลที่ตั้งของธุรกิจซึ่งขึ้นอยู่กับการทำนายทางภูมิศาสตร์...”

ในส่วนของวัดหนองตาบุญ ที่มีคณาจารย์ด้านให้คำปรึกษา เมื่อคุณดวงหรือให้คำแนะนำให้คำปรึกษาตามโหราศาสตร์ จากนั้นคนที่ขอรับคำปรึกษาได้นำองค์ความรู้นั้น ไปประมวลรวมสู่การตัดสินใจ โดยมีความมั่นใจต่อการตัดสินใจ (สัมภาษณ์ A, 21 ธันวาคม 2560) ดังกรณีการให้คำปรึกษาเรื่องที่ดิน การศึกษา การอาชีพ หรือเกณฑ์อื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจอย่างเหมาะสม นัยหนึ่งอาจเป็นจริงตามคำทำนาย แต่นัยหนึ่งเป็นการเสริมแรงทำให้เขาเหล่านั้น มีความมั่นใจต่อสถานการณ์ที่ต้องเผชิญ เช่น ความไม่มั่นใจทางการบริหารเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจบริหารจัดการ ซึ่งหลักการแนวคิดนี้ปรากฏในงานของ นวฤทธิ์ เอ็บอิม (2540) “แนวทางการสร้างความเชื่อของนักโหราศาสตร์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ในบริบททางโหราศาสตร์และทางธุรกิจ” ในงานของ ณัชชา ชินธิป (2548) เรื่อง “โหราศาสตร์กับการตัดสินใจทางธุรกิจ” เสนอแนวคิดว่า โหราศาสตร์มีใช้ในการบริหารองค์กรเพื่อสร้างความมั่นใจในการดำเนินงานยิ่งขึ้น หรือในงานของ อรรถวิโรจน์ ศรีตุลา (2551, หน้า 34-43) เรื่อง “**การนำโหราศาสตร์ไทยมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การสื่อสารโทรคมนาคม ในองค์การโทรศัพท์**” โดยในงานวิจัยให้ข้อมูลว่า “โหราศาสตร์ถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างความเชื่อมั่นที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ เช่น การใช้ฤกษ์ยามในพิธีกรรมต่าง ๆ ตามความเชื่อโบราณเพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความมั่นคง ปลอดภัยในการทำงาน การกราบไหว้เจ้าที่หรือกระทรงก่อนที่จะเข้าทำงาน หรือการจัดงานปีใหม่ หรือการใช้หลัก "ฮวงจุ้ย" เพื่อช่วยคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานรวมทั้งเป็นกุศโลบายในการสร้างขวัญกำลังใจและสร้างความสามัคคีในเกิดขึ้นภายในองค์กร”

4. การให้คำปรึกษาเพื่อเป็นเครื่องระดมทุนในการพัฒนาเสนาสนะและสงเคราะห์สังคม หมายถึง วัดหนองตาบุญโดยเจ้าอาวาสและพระภิกษุในวัดเมื่อได้ทุนมา ก็นำไปพัฒนาเสนาสนาเสนาสนะวัดเป็นศาสนสมบัติในพระพุทธศาสนา เช่น สร้างอุโบสถ วิหาร กุฏิ เมรุ เป็นต้น ในส่วนของการสังคมสงเคราะห์ ทางวัดหนองตาบุญได้นำทุนที่ได้จัดมอบให้เป็นทุนการศึกษาแก่นักเรียน การร่วมสร้างและพัฒนาโรงเรียน วัด และสาธารณประโยชน์ อาทิ การนํางบประมาณไปสนับสนุนการบริหารโรงเรียนวัดหนองตาบุญ การร่วมจัดสร้างโรงเรียนวัดหนองตาไทร การสนับสนุนการพัฒนาวัดเสนาถุมิตร อ.วิหารแดง จ.สระบุรี (สัมภาษณ์ A, เมื่อ 22 ธันวาคม 2560) หรือหน่วยจัดอื่น ๆ นัยหนึ่งเป็นแนวทางในการระดมทุนเพื่อประโยชน์ของทุนในการนำทุนนั้นมาพัฒนาคน พัฒนางาน พัฒนาการศึกษา เป็นต้น นัยหนึ่งใช้เงินส่งเสริมให้คนเป็นคนดี สังเคราะห์ชีวิตคนให้มีเป้าหมาย ตามหลัก “การทำนายให้คำปรึกษา” ทำคนให้มีความรู้จากการศึกษาผ่านการให้ทุนการศึกษา การเข้าสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ

ภาพประกอบ 2 เสนาสนะ ถาวรวัตถุในพระพุทธศาสนาของวัดหนองตาบุญ จ.สระบุรี กับความศรัทธา และ การใช้ศาสตร์แห่งการทำนายเป็นเครื่องมือในการให้การบริการสังคม บริหารจัดการวัด และเผยแผ่พระพุทธศาสนา (ภาพ ออนไลน์, เข้าถึงเมื่อ 22 ธันวาคม 2560)

ดังนั้นภารกิจของวัดหนองตาบุญ จ.สระบุรี จึงมีความหมายเป็นการสร้างความมั่นใจในการตัดสินใจ นำไปใช้บริหารชีวิต บริหารกิจการและประสบการณ์ที่เกิดขึ้นนัยหนึ่ง “**บริหารตน-บริหารคน-บริหารงาน**” ศาสตร์ในการให้คำปรึกษาทำนาย เพื่อการบริหารตนของผู้มาขอคำปรึกษา บริหารคนที่เกี่ยวข้องในแต่ละระดับชั้น และบริหารงานที่เป็นภาระงานของผู้มาขอคำปรึกษารวมไปถึงบริหารองค์กรที่เนื่องด้วยคนที่มาขอคำปรึกษาทำหน้าที่ในการบริหาร

จัดการอยู่ด้วย จากสถิติของผู้มาขอคำปรึกษาจำนวนมากส่วนใหญ่เป็นพระสังฆาธิการ ระดับสูง ระดับปกครอง รวมทั้งผู้บริหารภาครัฐในระดับสูง รวมถึงประชาชนทั่วไปที่มีความเชื่อเกี่ยวกับศาสตร์ของการให้คำปรึกษาทำนาย ซึ่งไม่อาจเปิดเผยชื่อเสียงและสถิติในเชิงระบบได้ แต่สะท้อนให้เห็นว่าแนวทางของการให้คำปรึกษาเกิดเป็นผลเชิงประจักษ์ตรงสอดคล้องกับผู้มา ให้คำปรึกษา ผลตอบรับจึงออกมาเป็นค่าความถี่ของผู้มาใช้บริการ ดังปรากฏที่วัดหนองตาบุญ จ.สระบุรี

ประสบการณ์ตรงจากศาสตร์การให้คำปรึกษาทำนายของวัดหนองตาบุญ จ.สระบุรี

กรณีของสมัคร สุนทรเวช (พ.ศ. 2478–2552) อดีตนายกรัฐมนตรีของไทย (29 มกราคม–กันยายน 2551/233 วัน) ผู้มีประสบการณ์ตรงในการใช้ศาสตร์แห่งการทำนายกับ เจ้าอาวาสวัดหนองตาบุญ ซึ่งสมัคร สุนทรเวช (2530 หน้า 73–87) ได้เขียนบันทึกไว้ใน หนังสือพิมพ์เผยแพร่ใน พ.ศ.2530 ว่า ในขณะนั้นเป็น อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) มีการยุบสภาพร้อมอยู่ในช่วงกำลังรับเลือกตั้งใหม่ (4 เมษายน 2519) สมัครเล่าถึงเหตุการณ์นี้ว่า พระปลัดสมนึกจากวัดหนองตาบุญ จ.สระบุรี มาขอให้แก้ดวงเมือง ด้วยวิธีการทาง โหราศาสตร์ อาทิ จุดไฟบูชาดวงเมือง บนที่สูงให้นานที่สุด ซึ่งก็คือบนยอดเจดีย์ภูเขาทอง วัด สระเกศ และมีการสวดมนต์บทสำคัญ “**ธรรมจักรกัปวัตตสูตร-อนัตตลักขณสูตร**” เพื่อ บูชาดวงเมือง ถ้าไม่ทำจะมี “**เหตุการณ์นองเลือดมีผู้เสียชีวิต**” ซึ่งสมัคร สุนทรเวช ก็ ดำเนินการตามที่ “ปลัดสมนึก” แนะนำ แต่ขาดตรงที่ว่า “ไฟ” ที่บูชาดวงเมืองอยู่ได้แค่ 3 วันไม่ นานที่สุดเท่าที่จะนานได้ ตามที่แนะนำเพราะคนที่ดูแลบอกไฟดับไปเสียก่อน ต่อจากนั้นสมัคร สุนทรเวช เองก็ยังไม่เห็นว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น ประหนึ่งว่ายังไม่เห็นผล จนกระทั่งมีการปลุกระดม นักศึกษาเรียกร้องให้มีการถอนฐานทัพอเมริกาออกไป เหตุการณ์รุนแรงจนกระทั่งวันที่ 21 มีนาคม 2519 “**มีคนขว้างระเบิดใส่ขบวนนักศึกษา ทำให้มีคนตายไป 4 คน บาดเจ็บ 76 คน**” (สมัคร สุนทรเวช, 2530, หน้า 85) ประสบการณ์ตรงของสมัคร สุนทรเวช ที่บันทึกไว้ เป็น หลักฐานอ้างอิงเชิงประจักษ์ ยกมาตรงนี้เพื่อเป็นการเสริมข้อมูลถึงผลของการให้คำปรึกษา สู่ วิธีการบริหารจัดการเป็นสำคัญ มีอีกกรณีหนึ่ง เป็นประสบการณ์ของเจ้าอาวาสรูปหนึ่งได้มา คำปรึกษา ขอฤกษ์หล่อพระประธาน และแจ้งท่านว่ายังไม่เจ้าภาพ ท่านก็ให้คำแนะนำว่าเดี่ยว ได้ฤกษ์นี้ไป ก็จะมีเจ้าภาพเอง ซึ่งผลเชิงประจักษ์ก็เป็นเช่นนั้น หรืออีกกรณีหนึ่งมีการขอฤกษ์ เพื่อสร้างอุโบสถในคำบอกแนะนำ “**เสร็จในคราวเดียว**” ในวันวางศิลาฤกษ์มีเจ้าภาพร่วม สร้างอุโบสถในจำนวนเงินค่าจัดสร้างตามแบบอุโบสถ นับแต่วันวางศิลาฤกษ์ สามารถสร้าง เสร็จระยะเวลาอันสั้น เป็นต้น (สัมภาษณ์ B, เมื่อ 22 ธันวาคม 2560) ประสบการณ์ตรงของ

ผู้ที่เคยสัมผัสกับเจ้าอาวาสวัดหนองตาบุญ จ.สระบุรี สะท้อนให้เห็นว่าหลักการให้คำแนะนำผ่านศาสตร์ของการให้คำปรึกษาทำนาย จะเป็นเครื่องช่วยในการบริหาร และการตัดสินใจได้อย่างเป็นอย่างดี ทั้งในเชิงการบริหารเพื่อเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ ในเชิงของการจัดการก็เพื่อเป็นฐานข้อมูลนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสมภายใต้ความเป็นไปได้ เป็นขวัญกำลังใจ เสริมแรงให้กับผู้รับคำปรึกษาสามารถนำไปเป็นแรงใจสู่การดำเนินจนสำเร็จ หรือแล้วเสร็จตามเป้าประสงค์ที่วางไว้

ในแง่ของการส่งเสริมให้พระภิกษุ และชาวพุทธรับและยืนยันยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของพระพุทธศาสนาคงไม่ใช่ แต่ถ้าในกรณีผิดศีล แต่ไม่ผิดธรรมมองไปที่เจตนารมณ์เพื่อการบริหาร เป็นเครื่องมือ “เปลี่ยน” ให้คนไปหาแก่นที่ย่อมจะเป็นประโยชน์ ในแบบ “โลก” ที่น้อยหนึ่งเป็นเครื่องมือ ในการตัดสินใจ นัยหนึ่งเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ เป็นกระบวนการทางจิตวิทยาหรือการสร้างสิ่งเชื่อให้เป็นจุดร่วมต่อการกำกับ ควบคุม หรือควบคุมต่อกระบวนการทางความเชื่ออื่น ๆ ในสังคม

ภาพประกอบ 3 วัดหนองตาบุญกับผลจากศาสตร์ของการทำนาย นำไปสู่การสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา และเยาวชน ผ่านการให้คำสอน แนะนำ พาทำกิจกรรมทางศาสนา และอุปถัมภ์การศึกษา (ภาพ ออนไลน์, เข้าถึงเมื่อ 22 ธันวาคม 2560)

บทสรุป

ศาสตร์ของการให้คำปรึกษาทำนายตามหลักพระพุทธศาสนาถือว่าเป็น “ศาสตร์วิชา” ที่พระพุทธศาสนาไม่ส่งเสริมสนับสนุน ไม่เกื้อหนุนที่จะเข้าถึงเจตนารมณ์ของพระพุทธศาสนา แต่กรณีของการสื่อสารธรรม กับการบริหาร ที่วัดหนองตาบุญ สระบุรี ได้สะท้อนให้เห็นว่าพระภิกษุในพระพุทธศาสนานำคนเข้าหาธรรมผ่านศาสตร์แห่งการให้คำปรึกษาทำนาย แปลว่าคู่มือ ทำนายทายทักแล้วทำให้คนรู้ ศึกษาและใกล้ชิดพระพุทธศาสนาและหลักคำสอนมากขึ้น หรือนำแนวทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิต จากประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลวัดหนองตาบุญ สามารถสะท้อนให้เห็นว่าศาสตร์แห่งการทำนาย สามารถทำให้คนมีความรู้ มี

ความเข้าใจ ต่อชีวิตและท่าทีในการใช้ชีวิต นำไปสู่การบริหารตน บริหารคน บริหารงาน บริหารองค์กรได้ เป็นการเสริมแรงเพื่อความมั่นใจ เสริมแรงเพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อกลไก ทางสังคม และทำให้คนเข้าถึงหรือมาศึกษาพระพุทธศาสนาได้ ต้องยอมรับประการหนึ่งว่าสิ่ง ที่เกิดขึ้นอาจไม่มีหลักการใดที่พระพุทธศาสนาสนับสนุนแต่หากมองไปที่เจตนา ก็อาจอนุโลมได้ ว่าศาสตร์แห่งการทำนายช่วยในการประคองชีวิตของผู้เชื่อ ให้ดำเนินไปอย่างมีเป้าหมาย หรือมี หลักในการดำเนินชีวิตมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของคมกฤษ อุยเต็กเค่ง (matchonweekly online, Retired 17-12-2017) ในบทวิเคราะห์ประเด็นดังกล่าวเรื่อง “โหราศาสตร์กับ ศาสนา” เสนอทัศนะว่า “... ผมคิดว่าคงเป็นไปได้ที่โหราศาสตร์นั้นไม่ได้ขัดกับพุทธ ศาสนาโดยตัวมันเอง แต่ขึ้นอยู่กับว่า มันถูกใช้ด้วยท่าทีแบบไหนและเพื่ออะไรมากกว่า เช่นเดียวกับ “ไสยศาสตร์” อื่นๆ ที่เข้ามาอิงแอบกับศาสนา...” รวมไปถึงมีแนวทางในการ บริหารจัดการกับชีวิตมากขึ้น รวมทั้งจะเป็นประโยชน์เพื่อการรักษาธรรมคำสอนได้ ดังกรณีมี กลุ่มที่เป็นแนวปฏิบัติและใช้อยู่ ซึ่งให้มองที่เจตนารมณ์ว่าหากไม่ได้เป็นไปเพื่อมุ่งมาย ไม่ได้ เป็นไปเพื่อการอำพรางหลอกลวง ก็จะอนุโลมและนับเนื่องว่าเป็นประโยชน์ต่อสังคมและ ประเทศชาติและเป็นส่วนสนับสนุนการบริหารจัดการได้เป็นอย่างดี ดังกรณีปรากฏในแวดวง ต่าง ๆ เช่นในปัจจุบัน

อ้างอิง

กรมศิลปากร. (2500). *ประชุมจดหมายเหตุ เรื่องสุริยุปราคาในรัชกาลที่ 4 และเรื่องรัชกาลที่ 4 ประชวรและสวรรคต.พระนคร : โรงพิมพ์ดีรณสาร.*

คมกฤษ อุยเต็กเค่ง : โหราศาสตร์กับศาสนา มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 14 - 20 กรกฎาคม 2560. *ออนไลน์*, เข้าถึงเมื่อ วันพฤหัสบดีที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ.2560. จาก https://www.matchonweekly.com/column/article_45294

จินตมาศ ทินกร และคณะ (2560). การประยุกต์หลักศรัทธาเพื่อการพยากรณ์ของนัก โหราศาสตร์. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.* 5 (พิเศษ 1) : 336-347.

นวกฤษี เอิบอ้อม. (2540). แนวทางการสร้างความเชื่อของนักโหราศาสตร์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ใน บริบททางโหราศาสตร์และทางธุรกิจ. *วิทยานพนธ์ปริญญาเนเทศศาสตรมหา บัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.*

ณัชชา ชินธิป. (2548). โหราศาสตร์กับการตัดสินใจทางธุรกิจ. *วิทยานพนธ์ปริญญาครุศา สตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.*

ประวัติพระมงคลเทพโมลี (ดร.พุทธทรัพย์ โชติปาโล) ,เข้าถึงเมื่อ 20 ธันวาคม 2560 จาก

http://watthaisd.org/phramongkol_biography.htm

ประวัติศาสตร์ ตั๋งมติธรรม. (2557) ชงเบ้ง' เก่งการรบและกลศึก ? ใน"เข้าใจโลก". กรุงเทพมหานคร.

27 (9489) : วันจันทร์ที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2557.

ผิน ทุ่งคา (2559). “พระปิ่นเกล้าฯ” (อาจ) มิได้มีพระชะตาแรงข่ม “พระจอมเกล้าฯ” อย่างที่

เข้าใจกันสโมสรศิลปวัฒนธรรม. *ออนไลน์*, เข้าถึงเมื่อ 20 ธันวาคม 2560 จาก

https://www.silpa-mag.com/club/art-and-culture/article_4383

พระครูปลัดดิลกวัฒน์ , วัดหนองตันไทร จ.พิจิตร. *สัมภาษณ์*, 21 ธันวาคม 2560

พระสมุห์สมชาย สิริสมุญโญ, วัดหนองตาบุญ จ.สระบุรี. *สัมภาษณ์*, 21 ธันวาคม 2560

พระสังฆราชปลัดเลอแก้วซ์. (2520). *เล่าเรื่องกรุงสยาม (Description du Royaume Thai ou*

Siam). แปลโดย สันต์ ท. โกมลบุตร. กรุงเทพฯ : ก้าวหน้า.

ราชกิจจานุเบกษา. (2506). พระบรมราชโองการประกาศสถาปนาสมเด็จพระสังฆราชและ

สมเด็จพระราชาคณะ. เล่มที่ 80, ตอนที่ 45. 13 พฤษภาคม 2506, หน้า 1-5.

วิชชุตา ลูติโซติร์ตนา และคณะ. (2560). การพัฒนารูปแบบการปรึกษาแนวพุทธจิตวิทยา

บูรณาการของพระสงฆ์ที่มีบทบาทให้การปรึกษา. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.*

5 (1): 103-115.

สมัคร สุนทรเวช. (2530). *เรื่องไม่ยากเล่า*. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาสนการพิมพ์.

ศิริณญา นภาศัพท์. (2017). “พุทธศาสนากับโหราศาสตร์” *ออนไลน์* เข้าถึงเมื่อ 20 ธันวาคม

2560 ,จาก <http://www.crs.mahidol.ac.th/thai/sirinya.htm>

คันสนีย์ วีระศิลป์ชัย. *ลูกท้าวหลานเธอ ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จในราชสำนัก*. พิมพ์ครั้งที่ 6.

กรุงเทพฯ : มติชน, 2555.

อชิรพจนินชา พลายนาค (2553) . “การใช้โหราศาสตร์เป็นวิถีทางในการเผยแผ่

พระพุทธศาสนา. *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรรถวิโรจน์ ศรีตุลา (2556) “การนำโหราศาสตร์ไทยมาใช้ในการบริหารจัดการองค์การสื่อสาร

โทรคมนาคม ในองค์การโทรศัพท์” *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย* หน้า

34-43. *ออนไลน์*, เข้าถึงเมื่อ 20 ธันวาคม 2560 ,จาก [https://archives.tci-](https://archives.tci-thaijo.org/index.php/EAUHJSci/article/view/38804/32112)

[thaijo.org/index.php/EAUHJSci/article/view/38804/32112](https://archives.tci-thaijo.org/index.php/EAUHJSci/article/view/38804/32112)

"อ.เก่ง ใช้โหราศาสตร์เผยแผ่พุทธศาสนา คมชัดลึกออนไลน์ 7 ก.ย. 2554

ออนไลน์, เข้าถึงเมื่อ 20 ธันวาคม 2560 ,จาก

<http://www.komchadluek.net/news/lifestyle/108413>

อัศรภิตต์ สินธุวงศ์ศรี (2560). พฤติกรรมการดูดวงของคนเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร.

วารสารวิจัยสังคม. 40 (1) : 201–225.

Nakhavith, T. (2557). The Use of Astrological and Religious Beliefs in Business

Management: the Case of Lao PDR. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*. 4 (1) : 15–21.

Fuhrmann, Joseph T (1990). *Rasputin: A Life* (illustrated ed.). New York: Praeger.